

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. Species suntne, quid vitale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIFFICULTAS II.

De iis quibus competit Vita.

Quia aliquid proficiscitur ab eo, quod est vita, non continuo debet inferri, quod sit jam vitale, alias cum omnia proficiscantur à Deo, qui est vita, omnia deberent esse vitalia, ad quod in dicendis infra attendendum erit.

Punctum Difficultatis I.

Species suntne quid vitale?

DE duobus hic inquiri potest; Imprimis an Species vitaliter producantur? Secundò, an sint ipsæ vitales?

Quod ad primum attinet; An scilicet vitaliter producantur, pensandæ sunt rationes utriusque partis?

Quod producantur vitaliter:

RATIO prima adferri potest; Quia illa productio speciei est immanens natura sua, neque enim intellectus potest connaturaliter producere species in extraneo subiecto.

RESPONDETUR; Præcisè talis immanentia, se sola, non arguit utilitatem vitalitatem; hinc tali immanentia etiam ignis in seipso producit calorem.

RATIO secunda. Quia Actio illa productiva specierum, proficiscitur à principio intrinseco per se: quia quamvis eo casu suppleat intellectus vicem objecti, facit id tamen nomine proprio ad eum modum, quo Deus supplet in generatione ex putri defectum causæ univocæ, non tamen tanquam instrumentum causarum secundarum, non enim ab illis accipit vim operandi, sed id facit nomine proprio.

RESPONDERI potest. Ad hoc ut dicatur aliquid agere nomine proprio non tantum requiritur, ut nō agat virtute, ab alio, cuius nomine agit, communicatā, sed etiam ne agat virtute propria in bonum aliū ordinatā; & ita calor in se spectatus virtute propria agit, est tamen instrumentum, quia agit in bonum ignis. Jam autem intellectus producat species, quamvis agat virtute propria, quia tamen illa virtus est communicata in bonum objecti, quod se ipso, illas species producere non potest, fit ut in illarum productione, non dicatur intellectus per se ab ab intrinseco agere. De DEO disparitas est; Quia DEUS non ordinatur ab alio & propter aliud, sed omnia propter se facit; imò hic ipse medius terminus probat oppositum: Quia supplet vicem causæ univocæ non agit vitaliter, Ergo nec intellectus ager vitaliter, supplet vicem Objecti.

INSTABIS. Eodem titulo dici posse, quod intellectus producendo intellectionem gerat vicem objecti.

RESPONDETUR Negandò sequelam. Tum quia intellectus habet ex se ipso vim producendi intellectionem, unde eam potest producere non existente Objecto, non habet autem vim objectum producendi intellectionem sine intellectu, Ergo apparet maiorem esse connexionem intellectionis cum intellectu, quam cum Objecto, in ratione effectivi: quomodo ergo poterit intellectus dici gerere vices objecti in productione intellectionis. Tum quia Objectum sine concursu potentia, producit sibi species, ut patet in speciebus materialibus: Si ergo habet vim objectum producendi species, & non habet vim se solo producendi intellectiones, fit ut intellectionem faciens Intellectus, non censatur agere, vi sibi tributa in Objecti bonum, sed in proprium bonum: faciens autem speciem, præstabit, vi sibi tributa, in bonum Objecti.

Quod autem productio specierum non sit vitalis.

RATIO prima adferri potest; Quia si ipsum Objectum immediatè produceret illas species, illa productio non esset vitalis, Ergo etiam cum producat illas Intellectus, erit productio non vitalis.

RESPONDETUR. Retorquendo in primis argumentum, partem nutritione acquisitam potuisset habere vivens in instanti generationis, nec illam tunc vitaliter acquisisset. Ergo cum illam etiam nutritione acquirit, vitaliter non acquirit. Deinde quoad modum, quo Objectum producat suas species, non se accommodat intellectus objecto, nam objectum agit actione transeunti, immanenti autem intellectus agens. Quod si non sequitur modum agendi objecti intellectus agens, fit ut ex vi modi agendi sibi proprii, possit vitaliter agere.

RATIO secunda adferri potest: Quia concursus specierum ad cognitionem non est vitalis, quia fit nomine objecti, Ergo etiam & concursus intellectus agentis, ad productionem speciei, non erit vitalis: fit enim etiam nomine Objecti.

RESPONDETUR. Quomodo solvendum sit Argumentum constabit, ubi inferius agatur, de Antecedenti, his nihilominus pensatis.

DICENDUM est: Etiam productionem specierum esse vitalem: Probatur ex dictis. Quia ex una parte procedit à principio per se, immanenter, & ab intrinseco, ex alia parte nihil obest quominus illa productio sit vitalis, nam quā vis producantur nomine objecti, sufficit quod in modo producendi, non accommodent sese objecto, ut supra dictum.

Quod ad secundum attinet: An scilicet ipsa species sint principium vitale. In hoc puncto divisi sunt Authores, negat Arriaga & Oviedo, affirmat recentior Suarez, Pensandæ erunt rationes utriusque partis.

Pro parte negativa RATIO prima est ex Arriaga;

ga; Quia species non operantur ut virtus intrinseca animæ, sed ut vicariæ objecti. Ergo cum per illas potentia operatur, non operatur ab intrinseco.

RESPONDETUR; Distinctas esse has duas propositiones; quod non est virtus intrinseca animæ, non potest operari vitaliter; & hanc: virtus intrinseca animæ, non potest esse vicaria objecti. Prima est vera propositio, secunda est falsa, quia certè nomine objecti producit intellectus species, & tamen intellectus est potentia vitalis. Ergo ex hoc solo titulo, quia scilicet fit aliquid vicem supplendo objecti, non deicitur à ratione vitalis. Nego ergo consequentiam.

INSTAT Idem. Quia si objectum concurrat ad notitiam non concurrat ab intrinseco. Ergo nec species.

RESPONDETUR. Si objectum producat species, non producat vitaliter, & tamen hoc non obstante producit intellectus vitaliter species, ut ipse docet Ariaga. Ergo etiam poterit producere species, vitaliter cognitionem, quamvis non produceret illam vitaliter objectum. Deinde sicut quia non eodem modo, ut dictum supra, producuntur species ab objecto, producuntur vitaliter; ita quamvis id faciant species quod faceret objectum, quia id faceret species modo, alio, fit, ut adhuc essent vitales, & alio modo, hoc est, operantes vitaliter.

RATIO secunda ejusdem. Quia species per se non exigunt inhaerere potentia, à qua producuntur actus. Ergo per se non sunt virtus intrinseca Animæ. Antecedens probatur à paritate de speciebus materialibus, quæ etiam in medio reperiuntur.

RESPONDETUR, imprimis retorquendo argumentum. Per se species non exigunt produci ab intrinseco, de facto enim in Angelis create sunt à Deo. Ergo & productio specierum non erit vitalis, contra quam æstimet dici debere Ariaga. Deinde si per se, idem significat, quod universaliter loquendo, concedo, quod non exigant species in sola potentia esse, à qua producuntur; Concedo item quod hoc sensu, non exigant esse virtus intrinseca Animæ. Si autem ly per se significet, quod species, nec ex speciali ratione, possint inhaerere potentia, adeoque, quod nunquam possint esse virtus intrinseca Animæ, in isto sensu falsa est propositio. Paritas ducta à speciebus materialibus non tenet. Quia non est licitum argumentari, à modo causandi unius ad modum causandi alius; & cum constet actione transeunti produci species materiales, idque ab objectis etiam non vitalibus, bene arguitur illas non esse vitales, quæ ratio non militat pro speciebus, actione immanentis productis.

INSTAT primò idem. Quod species spirituales reperiuntur in ipsis principiis cognoscentibus, id est, omnino per Accidens, nec fundare

potest intrinsecitatem specierum. Quod ipsum probatur; Quia id totum est ex defectu spiritualis subjecti, in quo recipiuntur. Si enim inter unum & alterum Angelum interponeretur res spirituales, non video, inquit, cur per illud medium ab uno Angelo ad alium non possint mitti species.

RESPONDETUR. Hæc omnia dici arbitrariè; Nam quamvis id non implicet contradictionem, non sequitur id esse connaturale, quantumvis poneretur medium spirituale.

INSTAT secundò Idem. Species ut concurrat, non requirit unionem sui cum potentia, sed sufficit ut sit contigua potentia. Sicut enim objectum contiguum v.g. sapor, potest causare sui perceptionem, & universaliter in causis, sufficit ad actionem contiguitas, ergo etiam ut species concurrat cum potentia, sufficit illam esse contiguam vel penetratam cum potentia.

RESPONDETUR. Imprimis retorquendo argumentum, quod probat habitum naturalem, quem tenet Ariaga, esse principium vitale, posse esse non nisi contiguum potentia; casuque quo distingueretur intellectus ab anima, posset non esse principium vitale, quia posset esse, non nisi quod contiguum. Deinde directè nego Majorem, quæ positivè non probatur. Deinde diceret aliquis, quod ut salvetur intrinsecitas agendi, debeat esse principium non solum contiguum: hinc si species sint vitales, non debent esse tantum contigua, tu autem aliunde non probas, species non esse vitales.

INSTAT tertio. Unus Angelus penetratus cum alio, posset immediatè concurrere ad sui cognitionem in illo Angelo, quem penetravit, Ergo apparet objectum ad concursum exhibendum non exigere unionem cum potentia, nec ergo illam exiget ipsa species, cum non sit necessaria major unio speciei, quàm objecti.

RESPONSUM supra, quod modum agendi Objecti, non debeat in omnibus imitari virtus vicaria Objecti. Et certè cum illa virtus objecti sit Accidens, accidentia autem naturaliter sine subjecto existere non possunt, hoc ipso exigent uniri potentia, tanquam subjecto; habereque intrinsecitatem sufficientem, cum tamen objecta noscenda, sæpe, non sint accidens.

RATIO Tertia ex Oviedo est. Actus vitales non inhaerent, neque speciebus uniuntur, nec alicui cum quo species unum totum essentiale constituent, cum enim species accidentia sint, cum suo subjecto, in quo recipiuntur, unum totum essentiale constituere non possunt; jam autem ad vitalitatem requiritur, vel uniri principio, à quo producitur, vel cum aliquo, quod se habeat per modum compartis, in ordine ad totum substantiale.

RESPONDETUR; Imprimis ostendendo hoc argumentum ad principia ipsius Oviedo, docet enim ille hic puncto tertio, numero secundo, dato,

dato, quod potentia animae sint superadditae realiter, & non recipiant in se actus vitales, nihilominus dici debere vitales, non quidem vitalitate formali & primo per se, sed saltem vitalitate animae ad quam juvandam producantur potentiae, cur ergo eadem vitalitate non gaudebunt species ipsae. Deinde nego esse necessarium ut omni principio vitali, quod habet vim concurrendi, cum alio principio ad actum vitalitatis recipiantur actus vitales, sed sufficere ut recipiantur in alio comprincipio, quod rationem principialis habet, qualis est intellectus, poteratque bene provideri à natura ne recipiantur intellectiones in speciebus, quia cum species non sint noscitivae, non depolseunt specialiter, ut illis notitiae uniantur.

RATIO quarta est. Si sola species per se operaretur, illa cognitio non esset vitalis. Ergo apparet speciem non esse vitale principium.

RESPONDETUR. Nego Antecedens. Nam tum Deus suppleret defectum intellectus, & ex alia parte ad vitalitatem sufficit, unum esse principium vitale. Et sic visio beatifica est vitalis quamvis lumen gloriae non sit vitale. Item quando actus amoris elicitur, cum solo auxilio extrinseco, illo casu auxilium non est vitale, & tamen sequitur actus vitalis. Deinde sicut tu diceris intellectionem productam sine specie impressa, Deo defectum speciei supplente, esse nihilominus vitalem: sic & in praesenti, quamvis sola species concurreret, & Deus suppleret concursum potentiae, adhuc posset dici ille actus vitalis.

RATIO quinta est. Duae sunt tantum species manifestae viventium. Primo viventium per introfufceptionem alimenti, ad hanc speciem non possent revocari species utpote quae non vegetantur. Alia species est viventium noscitivorum, ad hanc etiam speciem non potest revocari, quae etiam nihil noscit: Ergo apparet speciem impressam non esse quid vitale.

RESPONDETUR negando Antecedens. Nam etiam voluntas est principium vitale, & tamen nec alitur, nec noscit, utpote caeca. Commodius ergo dividetur vitale in introfufceptivum alimenti & motivum intentionaliter, tale autem erit motivum, etiam species.

Pro parte Affirmativa Primum Argumentum est. Quia species sunt principium agendi. Rursus non producant nisi immanentes operationes, non enim alias quam quas producit intellectus, producant item per se: quia definitivè ad hoc ordinantur; nec producant intellectiones ex suppositione alicujus violentiae. Producant etiam ab intrinseco, quia non aliunde sed à sua natura, supposito, quod producantur, vim agendi habent.

RESPONDETUR. Argumentum probare multum. Quia etiam species materiales producantur ab Objectis, & agunt, & actiones immanen-

tes agunt & per se &c. & ab intrinseco, neque tamen sunt vitales. Quod si dicas produci illas ab extrinseco, id non obest: quia anima rationalis producit etiam ab extrinseco, Deo creatore, & tamen non definit esse quid vitale, & si creatam animam in caelo transmitteret Deus per medium, per hoc ipsum non desineret esse vitalis. Ergo idem dicendum esset de specie materiali, quod scilicet sit principium vitale. Absolutè tamen loquendo non potest dici species materialis vitale quid, alias ab objecto non vitali, utpote ignobiliore, produci non posset.

Secundum Argumentum est. Si aliquid vitalitatis specierum obfaret, obfaret hoc, quod loco objecti concurrant; Sed hoc non obstat: quia intellectus agens, loco Objecti producit speciem, & tamen productio illa est vitalis: Ergo quod loco objecti concurrat, non officit, quominus sit species principium vitale.

RESPONDETUR. Hanc potius esse rationem, quia scilicet nullum est fundamentum tribuendae illi vitalitatis.

Tertium Argumentum est. Si gratia produceretur à nobis, non haberemus ullum fundamentum illam non esse vitalem: Ergo idem dicendum de speciebus, quae à nobis producantur.

RESPONDERI potest de facto & gratia & supernaturales habitus infusi & acquisiti, educuntur de potentia animae obedientiali neque tamen sunt quid vitale. Nam quamvis educantur à Deo, non obest vitalitati, sicut nec obest quando anima creatur: Ergo idem dicendum esset de speciebus. *His pro utraque parte pensatis, nihilominus*

DICENDUM est. Species impressas non esse quid vitale.

PROBATUR. Quia quod non est principium operandi ab intrinseco, non est principium vitale. Species non sunt principium operandi ab intrinseco quod ipsum probatur. Quia non coëfficiunt intellectionem ut probabile est, de quo infra, sed nonnisi complent potentiam intellectivam, quae autem non agunt in aliquo genere, non possunt dici in illo genere operari vitaliter.

Punctum Difficultatis 2.

Quid sentiendum de Habitibus?

POTEST esse res de Habitibus naturalibus & supernaturalibus.

Quod attinet ad Habitibus naturales. Illos esse vitas censet Ariaga & recentior Suarez, negat Oviedo. Quod etiam habitus supernaturales sint vitales inclinat Ariaga, negat recentior Suarez, & quidem non est difficultas, an productio habituum naturalium sit vitalis. Probatur enim esse vitalem iisdem rationibus, quibus probatur esse productionem specierum esse vitalem, sed est difficultas de ipsis habitibus, an illi sint vitales.

DICEN-